

« Затверджую»

Директор Харківського коледжу
будівництва, архітектури та дизайну

 Г. І. Филипенко
« 27 » Травня 2020 р.

2. 19

**Критерії оцінювання
знань та вмінь вступників
при написанні диктанту з української мови
під час вступу до коледжу**

Критерії оцінювання знань та вмінь вступників при написанні диктанту з української мови

Проведення вступного випробування

1. Іспит з української мови для вступників на основі базової загальної середньої та повної середньої освіти проводиться у вигляді диктанту.
2. Мета диктанту – перевірити рівень сформованих умінь і навичок та відбір вступників для зарахування до коледжу.
3. Диктанти для вступних іспитів добираються відповідно до основних правил орфографії та пунктуації та з урахуванням Державних стандартів освіти.
4. Тексти диктантів мають відповідати вимогам структурної цілісності та логічної завершеності, бути зрозумілими за змістом для вступників відповідної вікової категорії.
5. На проведення вступного випробування з української мови (диктант) відводиться одна астрономічна година (60 хвилин).
6. Відлік часу ведеться від початку читання викладачем тексту.
7. Роботу потрібно виконувати кульковою ручкою із синім чорнилом.
8. На другій сторінці на перших двох рядках записують вид роботи та назву тексту.

Наприклад:

Диктант
Лісова квітка

9. Після заголовку крапка не ставиться.
10. Вступник має писати диктант охайно, чітко прописувати літери, пунктуаційні знаки, виділення абзаців.

Методика проведення

Диктант записується вступником з голосу викладача.

Спочатку викладач читає весь текст, після чого не дає ніяких пояснень щодо його змісту, лексичного значення слів, правописних особливостей.

Після прочитання всього тексту викладач читає перше речення, вступники уважно слухають. Далі це речення диктується для запису частинами, як правило, один раз. Після того, як вступники запишуть речення, викладач читає його повністю з метою перевірки. Таким чином диктується кожне речення тексту.

Викладач обов'язково вказує місце поділу тексту на абзаци. Після запису всього тексту він читає його ще раз, роблячи більш тривалі паузи між реченнями і надаючи змогу вступникам ретельно перевіряти написане й виправити допущені помилки.

Текст потрібно диктувати виразно, відповідно до норм літературної вимови в такому темпі, щоб вступники встигли вільно його записувати.

Роботи вступники здають одразу ж після перевірки за викладачем.

Обсяг диктантів:

- 180-190 слів (на основі базової загальної середньої освіти – 9 класів);
- 190-200 слів (на основі повної загальної середньої освіти – 11 класів).

При визначенні кількості слів у диктанті враховують як самостійні, так і службові частини мови.

Оцінювання диктантів

Орфографічні та пунктуаційні помилки обраховуються разом та оцінюються однаково.

Кожне порушення орфографічних або пунктуаційних норм вважається помилкою.

Диктант оцінюється за 200 бальною шкалою однією оцінкою на підставі таких критеріїв:

Пунктуаційними помилками вважаються:

- пропуск потрібного розділового знака;
- постановка зайвого розділового знака;
- випадок, коли замість одного розділового знака поставлений інший;
- неправильна послідовність постановки розділових знаків при їх сполученні;
- перенос розділового знака в інший рядок;
- у випадку, коли синтаксична одиниця відокремлюється з обох боків, отже, розділові знаки виступають як парні, то пропуск як одного, так і двох знаків вважається однією помилкою, бо в цьому випадку маємо справу з одним правилом, яке стосується однієї і тієї ж синтаксичної структури;

Відокремлюючи розділові знаки одиничні, але вони можуть повторюватися. Скільки цих знаків пропущено – стільки помилок.

Наприклад, пропуск кількох ком між однорідними членами речення є кількома однотипними пунктуаційними помилками. Такі помилки підраховуються кожна окремо.

Під час оцінювання диктантів важливо також враховувати характер помилки. Потрібно розрізнити «грубі» й «негрубі» помилки, повторювані та однотипні помилки

Неправильне написання основних орфограм – «грубі» помилки.

«Негрубі» помилки, тобто такі, що не мають істотного значення для характеристики грамотності, **повторювані та однотипні помилки**.

До «негрубих» належать такі помилки:

- у винятках з усіх правил;
- написання великої літери у складних власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках, що вимагають розрізнення вживання *не* і *ні* у таких сполученнях: «*не хто інший, як...*»; «*не що інше, як...*»;
- заміна українських букв російськими.

Під час підрахування помилок дві негрубі вважаються за одну. Одна негруба помилка не враховується.

Пропуски, заміни, недописування букв (рідше цілих складів або речень) вважати орфографічними помилками.

Повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному й тому ж слові, яке повторюється в диктанті кілька разів. При підрахуванні ці помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну.

Однотипними вважаються помилки на те саме правило, але в різних словах і різних реченнях, вони вважаються різними помилками, підраховуються кожна окремо.

Якщо в тексті диктанту вступник зробив 5 (п'ять) і більше виправлень (закреслень, виправлення неправильного написання на правильне), оцінка знижується на один бал, проте таке зниження не повинно призвести до незадовільної оцінки.

Якщо в роботі немає помилок, але є три і більше виправлень, то відмінна оцінка 10 (десять) не ставиться.

Таблиця проведення вступного іспиту (диктант), обрахованого за 12 бальною шкалою, у шкалу 100-200

Бали (12-бальна шкала)	Бали (200-бальна шкала)	Кількість помилок
12	200	за наявності творчого завдання
11	190	немає помилок
10	180	1 (негруба)
9	170	1 + 1 негруба (2)
8	160	3
7	150	4
6	140	5-6
5	130	7-8
4	120	9 - 10
3	110	11- 12
2	105	13 - 14
1	100	15 - 16 і більше

Критерії розглянуто та затверджено
на засіданні циклової комісії
соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 17 від березня 2020

Голова циклової комісії О. М. Осетрова

При підготовці до вступного іспиту з української мови (диктант) абітурієнти мають володіти знаннями основних розділів мовознавства (знання з фонетики, графіки, лексикології, фразеології, будови слова, словотвору, морфології, синтаксису, стилістики, та орфографії).

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фонетика та орфографія

1. Правопис великої літри у власних назвах.
2. Вживання м'якого знака на письмі.
3. Вживання апострофа.
4. Сполучення літер йо, ьо.
5. Чергування голосних звуків.
6. Ненаголошені голосні [е], [и], [о].
7. Чергування приголосних при словозміні та словотворенні.
8. Спрощення в групах приголосних.
9. Подвоєння, подовження приголосних.
10. Написання префіксів роз-, без-, через-, з- (зі-, с-).
11. Правила переносу слів.
12. Правопис слів іншомовного походження.

Будова слова. Словотвір

1. Написання складних і складноскорочених слів. Абревіація.

Морфологія

1. Відмінювання іменників та їх правопис.
2. Відмінювання прізвищ, імен та по батькові.
3. Написання прізвищ і географічних назв.
4. Написання прикметників.
5. Правопис числівників. Зв'язок числівників з іменниками.
6. Відмінювання і написання займенників.
7. Творення дієслів та їх правопис. Частка *не* з дієсловами.
8. Творення і правопис прислівників.
9. Правопис прийменників.
10. Правопис сполучників.
11. Правопис часток.
12. Правопис вигуків і звуконаслідувальних слів.

Синтаксис і пунктуація

1. Просте речення. Розділові знаки у простому реченні.
2. Тире між підметом і присудком.
3. Розділові знаки між однорідними членами речення.
4. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення.
5. Розділові знаки при відокремлених членах речення (відокремлені означення,

- прикладки, обставини, додатки).
6. Уточнювальні члени речення.
 7. Розділові знаки при звертаннях, вставних словах, сполученнях слів і реченнях.
 8. Складне речення. Розділові знаки у складносурядних реченнях.
 9. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях.
 10. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях з кількома підрядними.
 11. Розділові знаки у безсполучникових реченнях.
 12. Розділові знаки у складних реченнях з різними видами зв'язку.
 13. Розділові знаки при цитатах, прямій і непрямій мові.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Авраменко О., Тищенко О. Українська мова. Правопис у таблицях. – К.: Книголав, 2017.
2. Вакуленко Т., Косенко Н. Українська мова. Практичний poradnik. - Х.: ВД «Школа», 2011.
3. Дудка О., Шевелева П. Українська мова. Комплексний довідник. - Х.: «Ранок», 2007.
4. Глазова О. П. Українська орфографія. Тренувальні вправи. – Х.: «Веста», 2006.
5. Глазова О. П. Українська пунктуація. Тренувальні вправи. – Х.: «Веста», 2006.
6. Нікітіна Т. Д. Домашній репетитор з української мови. Увесь шкільний курс. – Х.: «Основа», 2011.
7. Репета В. А., Нечволод Л. І. Сучасна українська мова. Практикум з правопису. – Х.: ББН, 2014.
8. Тележкіна О.О. Українська мова. Навчально-практичний довідник. – Х.: Ранок, 2010.
9. Зубков М. Диктанти з української мови для абітурієнтів + правописний коментар [Текст] / М. Зубков. - 3.вид., перероб. - Х. : Торсінг, 2005.